

Obsah

	Předmluva	10
1.	Vodní zdroje, jímání a odběr vody	11
1.1	Účel a význam vodovodů. Základní pojmy ve vodárenství	11
	Gravitační a výtlačné vodovody	12
	Tlaková pásma	14
	Průmyslové (provozní) vodovody	15
	Požární vodovody	15
1.2	Plánované zásobování obyvatelstva pitnou a užitkovou vodou	18
	Výskyt podzemní vody na území ČSSR	18
1.3	Výpočet potřeby vody	21
	Ztráty vody ve vodárenských zařízeních	28
1.4	Podzemní vody v různých geologických útvarech	28
1.5	Druhy podzemních vod	30
	Pravé podzemní vody	31
	Vznik podzemních vod	32
1.6	Prameny	37
	Sestupné prameny	38
	Výstupné prameny	39
1.7	Artéské podzemní vody	41
1.8	Krasové vody	42
1.9	Vody z říčních náplavů	43
1.10	Podzemní vody s volnou hladinou (přibližný výpočet základních hodnot)	43
1.11	Průzkum prameniště	47
	Průzkumné práce	48
1.12	Čerpací zkouška	49
1.13	Jímání podzemní vody studnami	54
1.14	Šachtové studny	59
	Spouštěné šachtové studny	62
1.15	Trubní (vrtané) studny	63
	Studňové filtry	65
	Stavba vrtaných studní	70
	Výpočet světlosti trubních studní	71
1.16	Radiální studny	73
1.17	Veřejné a domovní studny	79
	Požární studny	81

1.18	Některé další typy studní (artéské, talířové, zárazné a kuželové)	81
1.19	Zlepšování vydatnosti trubních studní	82
1.20	Opravy a doplňky na starých šachtových studních	83
1.21	Vrtání studní a sond	83
1.22	Zachycování pramenů a jímací zářezy	84
	Jímání vody štolami a galériemi	87
1.23	Povrchové vody používané pro zásobování obyvatelstva	88
	Odběr vody z vodních toků (řek a potoků)	88
	Odběr vody z rybníků	90
	Vodárenské nádrže	90
1.24	Získávání vody pro zásobování obyvatelstva infiltrací	97
	Břehová infiltrace	97
	Umělá infiltrace	99
1.25	Ochrana zdrojů pro zásobování obyvatelstva pitnou a užitkovou vodou	101
	Zdroje podzemní vody	101
	Zdroje povrchové vody	104
1.26	Využití srážkových vod pro zásobování obyvatelstva (cisterny)	106
1.27	Vodárenské zdroje v Čechách	108
	Literatura	109
2.	Přívod a rozvod vody, akumulace a vnitřní instalace	110
2.1	Trubní materiál	110
	Litinové trouby	110
	Ocelové trouby	110
	Azbestocementové trouby	113
	Železobetonové trouby	114
	Skleněné trouby	114
	Čedičové trouby	114
	Trouby z plastických hmot	115
	Spojování vodovodních trub	116
2.2	Uspořádání a řešení vodovodních sítí a řadů	119
	Větevová síť	120
	Okružová síť	120
	Kombinovaná síť (větevová propojená)	120
	Metoda Lobačev-Grossova	121
	Metoda nulových obrátových bodů	124
	Metoda rovnocenných délek a průřezů	124
	Metoda Višňovského	124
2.3	Použití moderní výpočtové techniky ve vodárenství	125
	Dimenzování vodovodního potrubí pomocí číslicových samočinných počítačů	127
	Řešení trubních sítí metodou elektrického analogu	131
2.4	Dimenzování vodovodního potrubí	133
	Výpočet ztrát tlakové výšky a světlostí potrubí	134
	Hospodárny návrh vodovodního řadu	144
2.5	Vnitřní vodovody	148
	Všeobecné zásady	149
	Dimenzování vnitřního vodovodu	150
2.6	Vodovodní přípojka	152
2.7	Vodovodní armatury a vodoměry	155
	Šoupátka	155

	Hydranty	158
	Výtokové stojany	158
	Vzdušníky a kalosvody	159
	Uzávěry vodovodního potrubí	159
	Pomocné armatury	160
	Vodoměry	161
2.8	Podchody pod drahou, komunikacemi a vodními toky	168
	Převedení potrubí přes vodní toky nebo hluboká údolí	169
	Shybky	169
2.9	Násosky a násoskový řad	170
	Ejektory	173
2.10	Vodojemy	174
	Užitný objem vodojemu	175
	Výškové umístění vodojemu	179
	Situativní umístění vodojemu	179
	Podzemní vodojemy	181
	Nadzemní vodojemy	187
	Věžové vodojemy	188
	Výstupní trubice a trubní vodojemy	191
	Vodotěsnost vodojemů	192
2.11	Čerpací stanice	193
	Samostatné čerpací stanice	194
	Čerpací stanice nad studnou	194
	Čerpací stanice u vodojemů a nad akumuláčnickými nádržemi	195
	Čerpací stanice v úpravárnách vody (strojovny)	195
2.12	Čerpadla	197
2.13	Ochrana potrubí a čerpadel před hydraulickými rázy	207
2.14	Hydroforové stanice	210
	Dimenzování tlakové nádrže	213
	Automatická evakuační zařízení	215
	Poruchy na automatické vodárně (hydroforu) a jejich odstraňování	216
2.15	Koroze vodárenských zařízení	220
	Ochrana vodárenského potrubí a objektů před korozí	221
	Literatura	231
3.	Jakost a úprava vody	232
3.1	Fyzikální, chemické, biologické a bakteriologické vlastnosti vody (podklady pro návrh upravování vody)	232
	Fyzikální vlastnosti vody	233
	Chemické vlastnosti vody	236
	Biologické a bakteriologické vlastnosti vody	242
	Rozbor vody určené pro zásobování obyvatelstva	244
3.2	Požadavky na jakost vody používané k jiným účelům než k zásobování obyvatelstva	248
	Voda pro průmyslovou výrobu	248
	Voda pro zemědělské výrobní podniky	249
	Veřejná koupaliště	249
3.3	Volba technologického způsobu upravování vody pro zásobování obyvatelstva	250
3.4	Předčišťování vody pro vodárenské účely	251
3.5	Čiření vody	252
	Chemická úprava vody a čířící chemikálie	252

	Základní pojmy chemismu při čiření vody v kyselé a v alkalické oblasti	252
	Perikinetická fáze koagulace — rychlé míšení	257
	Ortokinetická fáze koagulace — pomalé míšení	260
3.6	Dávkování chemikálií	264
	Suché dávkování chemikálií	265
	Mokrý dávkování chemikálií	267
	Dávkování plynů	268
3.7	Regulace dávek chemikálií	268
3.8	Rozvod chemikálií a způsob dávkování	269
3.9	Sedimentace	270
	Usazovací nádrže na zrnitý kal	272
	Usazovací nádrže na vločkovitý kal	279
3.10	Úprava vody vločkovým mrakem	280
	Podmínky vznášení vločkového mraku	281
	Čiřiče používané v kyselé a alkalické oblasti	284
3.11	Filtrace	295
	Pomalé (anglické) filtry	296
	Rychlé filtry	299
	Koagulační filtry	315
	Dvouvrstvé filtry	317
	Vybavení otevřených filtrů	318
	Uzavřené tlakové filtry	319
	Vybavení tlakových filtrů	320
	Křemelinové filtry	321
	Mikrofiltry (mikrosíta)	322
	Matematická formulace procesu filtrace	326
3.12	Odkyselování vody	330
	Mechanické odkyselování	330
	Chemické odkyselování	334
	Kombinované postupy odkyselování	339
3.13	Odželezování a odmanganování vody	339
	Aerace	342
	Chemické způsoby	348
	Dekarbonizace	348
	Katexování	348
	Navrhování upravovacích postupů pro podzemní vody	349
3.14	Hygienické zabezpečování vody (dezinfekce vody)	350
	Použití chlóru a jeho sloučenin	351
	Další dezinfekční prostředky	361
	Využití oligodynamických vlastností některých látek	361
	Aktinizace vody	364
3.15	Ozonizace vody	366
3.16	Fluoridace vody	367
3.17	Odplynování vody	370
3.18	Zlepšování fyzikálních vlastností pitné vody	372
3.19	Malé úpravny vody	374
3.20	Pohotovostní úpravna vody	380
3.21	Kalové hospodářství	380
3.22	Změkčování vody	385
	Rekarbonizace vody	392
	Literatura	392

4.	Projektování, výstavba a údržba zařízení pro zásobování vodou	394
4.1	Pokyny pro projektování vodovodních sítí	394
4.2	Výstavba vodovodních řadů a sítí	400
	Zemní práce	400
	Montáž potrubí	406
	Ukládání vodovodních řadů (přiváděčů) ze železového betonu.	408
4.3	Kolektory	409
4.4	Tlakové zkoušky vodovodního potrubí.	411
	Hlavní zásady pro tlakové zkoušky	411
4.5	Projektování a výstavba úpraven vody	413
4.6	Údržba a obsluha vodárenských zařízení	424
4.7	Zařízení k vyhledávání potrubí v zemi.	429
4.8	Čištění vodovodního potrubí	430
4.9	Provozní řád vodovodu	435
5.	Ekonomika provozu vodárenských zařízení	437
5.1	Hospodaření vodou z veřejných vodovodů	437
5.2	Řízení plánem a ekonomickými nástroji	438
	Hmotná zainteresovanost	439
	Investiční výstavba	441
	Cena vody z veřejných vodovodů a dodavatelsko-odběratelské vztahy	441
	Vnitropodnikové plánování	441
	Národohospodářská evidence.	443
5.3	Orientační ukazatele ve vodárenství	444
5.4	Normalizace a typizace ve vodárenství.	447
	Celostátní závazné typové podklady z vodárenství.	450
	Státní a oborové normy z vodárenství (a normy souvisící)	451
6.	Praktické podklady	453
6.1	Vysvětlení některých pojmů používaných ve vodárenství	453
6.2	Příklad výpočtu čiřicí nádrže	473
6.3	Příklad rozboru povrchové vody pro návrh technologie úpravy	485
6.4	Chemikálie používané ve vodárenství	486
	Rejstřík jmenný	492
	Rejstřík věcný	494